

Сергій О. В.,
адвокат,

аспірант кафедри економічного права та економічного судочинства
Київського національного університету імені Тараса Шевченка

НЕДОЛІКИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ СТВОРЕННЯ КОМІТЕТІВ РАДИ ДИРЕКТОРІВ В УКРАЇНІ

Анотація. З'ясування проблематики чинного національного правового регулювання створення комітетів ради директорів при однорівневій структурі корпоративного управління є метою дослідження, яка реалізована шляхом вивчення законодавчих актів у поєднанні з релевантними науковими дослідженнями. Автором використано у дослідженні методи аналізу, моделювання, порівняння та синтезу для досягнення поставлених завдань. Так, у статті аналізуються національні правові норми про діяльність комітетів ради директорів, на підставі яких автор виснуває про недоліки правового регулювання порядку створення таких комітетів. Законодавець окреслив два органи корпорації, які можуть визначити порядок створення та діяльності комітетів ради директорів – загальні збори учасників (акціонерів) та раду директорів, де перші визначають перелік комітетів, предмет їхнього відання та порядок діяльності, а другі – компетенцію комітетів та порядок їхньої діяльності. Автором зазначається, що правове регулювання комітетів ради директорів відображено лише в межах однієї статті 68 Закону України «Про акціонерні товариства», яка складається із трьох частин. Вказана норма права містить відсылку на норму, де зазначено, що у разі утворення комітетів ради директорів з питань призначень, винагород, аудиту, до них застосовуються вимоги статей 77, 78 та 79 Закону України «Про акціонерні товариства» відповідно, які стосуються аналогічних комітетів наглядової ради. Автором розглянуто що є «застосуванням» норми права з точки зору теорії права та чи можуть взагалі учасники (акціонери) та/або директори (агенти) вважатись суб'єктами застосування норм права. У статті виснується, що вказані суб'єкти приватного права не можуть застосовувати норму права, а можуть її лише використовувати (диспозитивно) або виконувати (імперативно). Окрім цього, автором досліджується питання чи є використання або виконання учасниками (акціонерами) та/або директорами (агентами) норм права, які стосуються комітетів наглядової ради, використанням аналогії закону або права. Автором зазначається, що вказані дії суб'єктів приватного права не є використанням аналогії, а є поширювальним тлумаченням норм права. Методом моделювання у дослідженні продемонстровано, що попри таке спонукання законодавця до здійснення суб'єктами приватного права поширювального тлумачення норм права, які стосуються комітетів наглядової ради, перед учасниками (акціонерами) та/або директорами (агентами) під час створення комітетів ради директорів все таки постає необхідність використовувати аналогію закону або права, що не сприяє правовій визначеності.

Ключові слова: однорівнева структура корпоративного управління, рада директорів, акціонерне товариство, комітет з питань аудиту, аудиторський комітет, комітет з питань призначень, комітет з питань винагород, компенсаційний комітет.

Постановка проблеми. У роботі, використовуючи термін «корпорація», ми погоджуємось з думкою Спасибо-Фатеевої І.В. та Гарагонича О.В., які вважають корпорацією будь-які господарські товариства, щодо яких у їхніх учасників (акціонерів) виникають корпоративні права [1, с. 85; 2, с. 29]. Починаючи із прийняття 27.02.2022 р. Закону України № 2465-IX «Про акціонерні товариства», національний законодавець поступово розвиває правові норми, що як закріплюють право учасників (акціонерів) на обрання однорівневої структури корпоративного управління корпорації, так і покладають на них ряд обов'язків. Із запровадженням інституту однорівневої структури у національному праві вперше законодавцем визначено орган корпорації, у якому поєднуються одночасно функції управління та контролю (рада директорів), а право загальних зборів учасників (акціонерів) продовжувати утримувати за собою функцію контролю обмежено законом (для акціонерних товариств), або визначено можливість для самообмеження загальними зборами цього права статутним документом (для інших організаційно-правових форм господарських товариств) [3, с. 75]. У корпораціях із однорівневою структурою можуть, а у визначених випадках – повинні, створюватись комітети ради директорів для попереднього вивчення і підготовки до розгляду на засіданні питань, що належать до компетенції ради директорів [4, с. 147]. Так, у публічних акціонерних товариствах, а також у товариствах, у статутному капіталі яких частка держави (прямо або опосередковано) перевищує 50 відсотків, створення радою директорів комітетів з питань призначень, винагород, аудиту є обов'язковим (частина друга статті 68) [5]. Однак, правове регулювання комітетів ради директорів відображено лише в межах однієї статті 68 Закону № 2465-IX, яка складається із трьох частин [5]. Наразі, можемо висувати про відсутність нормативного регулювання вимог щодо порядку створення та діяльності комітетів саме ради директорів. Законодавець, при цьому, вказав на таке: у разі утворення радою директорів комітетів з питань призначень, винагород, аудиту до них застосовуються вимоги Закону № 2465-IX, які стосуються аналогічних комітетів наглядової ради (абзац 3 частини першої статті 68) [5]. Відтак, постає необхідність висвітлення ряду проблем національного правового регулювання порядку створення комітетів ради директорів, із якими неминуче зіткнуться учасники (акціонери) та/або директори (агенти).

Стан дослідження. За останні роки у вітчизняній правовій науці приділено достатньо уваги корпоративним відносинам (Смірнов Г.Ю., Цікало В.І., Лукач І.В., Жорнокуй Ю.М. та ін.), господарській компетенції органам корпорації (Гарагонич О.В., Смітних А.В., Кібенко О.Р. та ін.), корпоративному управлінню (Спасибо-Фатеева І.В., Сіщук Л.В. та ін.). Господарську ком-

петенцію ради директорів у Великобританії та Європейському Союзі досліджувала Кібенко О.Р. Співвідношення Законів України № 2465-IX та № 2258-VIII в частині законодавчого регулювання забезпечення внутрішнього аудиту в господарських товариствах досліджували Щербина В.С. та Боднар Т.В. Що стосується аналізу проблем правового регулювання створення комітетів ради директорів за національним законодавством, то це залишається поза увагою вітчизняних науковців, що зумовлює необхідність у подальших наукових пошуках.

Метою дослідження є аналіз використаної національним законодавцем техніки визначення порядку створення комітетів ради директорів із метою відображення проблематики такого регулювання.

Виклад основного матеріалу. У разі утворення комітетів ради директорів з питань призначень, винагород, аудиту, до них *«застосовуються»* вимоги статей 77, 78 та 79 Закону № 2465-IX відповідно, які стосуються аналогічних комітетів наглядової ради (абзац 3 частини першої статті 68) [5]. Дієслово *«застосовуються»* є присудком в безособовому реченні. Відтак, постають лінгвістичне та правове запитання: ким застосовуються вимоги статей 77, 78 та 79 Закону № 2465-IX у разі утворення комітетів ради директорів з питань призначень, винагород, аудиту? У Господарському кодексі України взагалі визначено, що у разі створення однорівневої структури управління до ради директорів *«застосовуються»* усі положення цього кодексу щодо наглядової ради, а до невиконавчого члена ради директорів – усі положення цього кодексу щодо члена наглядової ради (частина одинадцята статті 65) [6]. Тут також дієслово *«застосовуються»* є присудком в безособовому реченні. Відтак, знову постають лінгвістичне та правове запитання: ким застосовуються відповідні положення у разі створення однорівневої структури управління?

Законодавець окреслив два органи корпорації, які можуть визначити порядок створення та діяльності комітетів ради директорів – загальні збори учасників (акціонерів) та раду директорів, де перші визначають перелік комітетів, предмет їхнього відання та порядок діяльності, а другі – компетенцію комітетів та порядок їхньої діяльності (стаття 68 Закону № 2465-IX) [5]. Загальні збори учасників (акціонерів) можуть визначити це у статуті, та/або положенні про раду директорів, та/або положенні про комітети ради директорів (абзац 2 частини першої статті 68), в той час як рада директорів – у внутрішньому положенні (частина третя статті 68) [5]. Зазначимо, що положення про комітети ради директорів, про яке йдеться у частині першій статті 68 та внутрішнє положення про комітети ради директорів, про яке йдеться у частині третій статті 68, не тотожні поняття як з лінгвістичної точки зору, так і з точки зору використаної законодавчої техніки, отже в корпорації може бути як положення про комітети ради директорів, затверджене загальними зборами учасників (акціонерів), так і внутрішнє положення про комітети ради директорів, затверджене радою директорів.

З урахуванням вказаного, у разі обрання однорівневої структури корпоративного управління у корпорації її учасникам (акціонерам) та/або директорам (агентам), з точки зору законодавця, слід *«застосовувати»* норми права, які стосуються наглядової ради в цілому, а при створенні комітетів ради директорів, визначенні предмету їхнього відання, порядку діяльності, їхнього складу та компетенції, слід *«застосову-*

вати» норми права, що стосуються аналогічних комітетів наглядової ради. Це означає, що нам необхідно визначитись із тим що є *«застосуванням»* норми права з точки зору теорії права та чи можуть взагалі учасники (акціонери) та/або директори (агенти) вважатись суб'єктами застосування норм права.

Кравченко М.Г. під застосуванням норми права розуміє діяльність держави в особі створених органів, наділених компетенцією (суб'єктів владних повноважень), яка завершується ухваленням індивідуально-правового припису (вирішенням справи) [7, с. 33–34]. Клім С.І. критично сприймає положення змісту частини другої статті 8 Цивільного кодексу України, зазначаючи про необхідність вказати в ній, що аналогія закону може як використовуватись, так і застосовуватись, розуміючи під використанням здебільшого дії суб'єктів приватного права (фізичних та юридичних осіб), а під застосуванням винятково дії суб'єктів публічного права (суди, правозастосовчі органи тощо) [8, с. 566–567]. Легка О.В. виснуває, що процесу застосування норми права притаманний державно-владний характер, а основна мета правозастосування полягає в організації та координації виконання правових приписів іншими суб'єктами правових відносин, де суб'єкт правозастосування виступає як організатор і контролер цього процесу, тобто не застосовує норму права щодо самого себе [9, с. 14]. Сердюк І.А. вважає, що суб'єктами правозастосування можуть бути як органи публічної влади та їхні посадові й службові особи, так і представники громадянського суспільства, на підставі чого інтерпретує термін «правовий акт» як акт застосування норми права, що має офіційний характер, та здійснює вплив на визначених ним суб'єктів [10, с. 47–49].

З огляду на зазначене, вважається, що застосування норми права здійснюється визначеним правопорядком суб'єктом застосування в межах його компетенції щодо прав та інтересів інших осіб, а не своїх. Ми погоджуємось повністю із позицією Легкої О.В., яка зазначає, що застосування норми права є однією із форм реалізації норм права, серед яких іще виділяють використання (задоволення інтересу), виконання (втілення обов'язку), дотримання (утримання від порушення заборони) [11, с. 30–31].

Отже, учасники (акціонери) та/або директори (агенти) як особи, що виконують функції загальних зборів та/або ради директорів корпорації, під час затвердження статутних документів, положень не можуть вважатись суб'єктами застосування норм права. Створюючи комітети ради директорів з питань призначень, винагород, аудиту вони не застосовують норми права, що стосуються діяльності аналогічних комітетів наглядової ради, а реалізують їх шляхом або *використання* (реалізація права) у разі, коли створюють такі комітети добровільно, або *виконання* (втілення обов'язку) у разі, коли створюють такі комітети на вимогу закону. Принагідно відмітимо також, що учасниками (акціонерами) корпорації можуть бути суб'єкти владних повноважень, до компетенції яких може належати здійснення реалізації норми права саме шляхом її застосування, однак це обмежується лише здійсненням такими суб'єктами своїх владних повноважень, чого не відбувається, коли вони беруть участь у загальних зборах корпорації як її учасники (акціонери).

Законодавець не вперше спростив зміст законодавчого акту вказівкою про те, що на певні правовідносини можуть поширювати свою дію норми, що регулюють подібні право-

відносини. Так, для прикладу, у статті 712 Цивільного кодексу України визначено, що до договору поставки застосовуються загальні положення про купівлю-продаж, у статті 729 визначено, що до договору про пожертву застосовуються положення про договір дарування, у статті 1058 визначено, що до відносин банку та вкладника за рахунком, на який внесений вклад, застосовуються положення про договір банківського рахунка тощо [12]. Все це є відсылними нормами права. Однак, оскільки учасники (акціонери) та/або директори (агенти) мають або виконати, або використати норму права, формулювання законодавцем відсылних диспозицій ускладнює їм таке виконання або використання, до того ж, зумовлює їм неминучі труднощі, пов'язані із здійсненням тлумачення норм права.

Неминучими такі труднощі будуть із наступних причин: 1) повноваження ради директорів, яка поєднує в собі функції управління та контролю (частина перша статті 62 Закону № 2465-IX), відрізняються від повноважень наглядової ради, що здійснює лише функцію контролю, хоча винятково в межах своєї компетенції може здійснювати також функцію управління (частина перша статті 69 Закону № 2465-IX); 2) до складу ради директорів обираються виконавчі та невиконавчі директори, останні можуть бути незалежними (частина п'ята статті 69 Закону № 2465-IX), в той час як до складу наглядової ради обирають учасники (акціонери) або їхні представники, а також незалежні директори, до того ж, членом наглядової ради не може бути член виконавчого органу (частини друга та третя статті 72 Закону № 2465-IX); 3) до складу комітетів ради директорів можуть входити як члени ради директорів, тобто виконавчі і невиконавчі директори, так і інші особи (частина перша статті 68 Закону № 2465-IX), в той час як до складу комітетів наглядової ради можуть входити винятково її члени, а згадка про будь-яких інших осіб взагалі відсутня (частина перша статті 76 Закону № 2465-IX) [5].

Лепіш Н.Я. зазначає, що тлумаченням норми права є як з'ясування змісту норми, так і її роз'яснення [13, с. 29–32; 43]. Сердюк І.А. дотримується аналогічної точки зору та висновує, що одночасно з'ясування змісту та роз'яснення норми права відбувається суб'єктом, уповноваженим державою на здійснення тлумачення, результат чого виражається у формі інтерпретаційного акта, що слугує підставою для виникнення, зміни чи припинення правовідносин [14, с. 40–41].

У випадку, коли на учасників (акціонерів) та/або директорів (агентів) законом покладено необхідність виконати норму права щодо створення комітетів ради директорів з питань призначень, винагород, аудиту, перед ними постає також необхідність і витлумачити норми права, які стосуються аналогічних комітетів наглядової ради, відтак, таке тлумачення для них буде вимушеним, полягатиме лише у з'ясуванні змісту норм, але буде обтяжене необхідністю враховувати в цьому розумовому процесі пізнання норм права, що стосуються аналогічних комітетів наглядової ради, особливостей інституту ради директорів, що не передбачені та не можуть бути передбаченими шляхом законодавчого регулювання інституту наглядової ради. Аналогічне стосується і ситуацій використання учасниками (акціонерами) та/або директорами (агентами) норми права щодо створення комітетів ради директорів з питань призначень, винагород, аудиту.

Нам необхідно також визначитись чи є використання або виконання учасниками (акціонерами) та/або директорами (аген-

тами) норм права, які стосуються комітетів наглядової ради, використанням аналогії закону у розумінні статті 8 Цивільного кодексу України, де зазначено, що аналогія закону використовується для регулювання цивільних відносин (частина друга) [12]. Кройтор В.А. вказує, що використання законодавцем відсылних норм у Цивільному кодексі України є вказівкою про застосування аналогії закону з метою нормативної економії [15, с. 161]. На противагу, Довгерт А.С. зазначає, що іноді аналогією закону називають процес поширювального тлумачення норми права, при цьому поширювальне тлумачення здатне розкрити справжній задум законодавця, в той час як аналогія закону – ні [16, с. 163–164]. Ми погоджуємось із таким окресленням Довгертом А.С. різниці між аналогією закону та поширювальним тлумаченням норми права, тому вважаємо, що законодавець під терміном «застосовується» мав на увазі саме спонукання суб'єктів приватного права до використання чи виконання норм права, поширювальне тлумачення яких вони мають здійснити. Відтак, в ході створення комітетів ради директорів з питань призначень, винагород, аудиту учасники (акціонери) та/або директори (агенти) реалізують норми права шляхом їх або використання (реалізація права), у разі, коли створюють такі комітети добровільно, або виконання (втілення обов'язку), у разі, коли створюють такі комітети на вимогу закону, для чого мають здійснити поширювальне тлумачення норм права, які стосуються аналогічних комітетів наглядової ради.

Однак, такий наш висновок не виключає того, що перед учасниками (акціонерами) та/або директорами (агентами) все таки постане необхідність використовувати аналогію закону або права. Продемонструємо це на прикладі правового регулювання складу комітетів ради директорів. До складу комітетів ради директорів можуть входити як члени ради директорів, тобто виконавчі і невиконавчі директори, так і інші особи (частина перша статті 68 Закону № 2465-IX), в той час як до складу комітетів наглядової ради можуть входити винятково її члени, а згадка про будь-яких інших осіб взагалі відсутня (частина перша статті 76 Закону № 2465-IX) [5]. Хто такі ці інші особи? Який їхній правовий статус? Чи можуть, для прикладу, під цю категорію потрапити особи, що визнані за рішенням суду винними в порушенні статті 89 Закону № 2465-IX, та які у розумінні абзацу 7 частини п'ятої статті 64 Закону № 2465-IX не можуть стати членами ради директорів? Чи мають ці інші особи, які можуть увійти до складу комітетів ради директорів, але не є членами ради директорів, діяти винятково в інтересах корпорації, добросовісно і розумно, як це мають робити члени ради директорів у розумінні частини третьої статті 92 Цивільного кодексу України? Це лише незначний перелік питань, на які неможливо буде дати відповідь учасникам (акціонерам) та/або директорам в ході здійснення ними поширювального тлумачення норм права, які стосуються комітетів наглядової ради, оскільки там про таке взагалі не йдеться.

Це означає, що законодавець, спонукаючи учасників (акціонерів) та/або директорів (агентів) до використання чи виконання норм права, які стосуються комітетів наглядової ради, поширювальне тлумачення яких вони мають здійснити, свідомо допускає неможливість здійснення такого тлумачення щодо усіх аспектів створення комітетів ради директорів. Таке неминуче призведе до необхідності використання ними аналогії закону або права, проте результатом такого використання стане втілення не волі

законодавця, а власного уявлення вказаних суб'єктів приватного права, що не сприяє правовій визначеності.

Аналогія закону або права у процесі розумового пізнання суб'єктом тлумачення норми права, у певній мірі, може бути безмежною, а підстави для такого застосування чи використання аналогії, що ним обрані, непередбачуваними. Так, Шауер Ф. та Спельман Б. доводять цю ж ідею через аналіз рішення суду від 1914 р., у якому до власника ліфту було застосовано норми, що регулюють відповідальність власника транспортного засобу (перевізника), на підставі того, що ліфт і транспортний засіб здійснюють переміщення людей у просторі [17, с. 256–257]. Вони стверджують, що ми можемо, аналізуючи певні обставини, створити принцип, за яким застосуємо аналогію, а згодом цей же принцип використати за наявності інших обставин, однак це не означає, що результат стане бажаним, необхідним та передбачуваним, принаймні, з точки зору закону [17, с. 267–268]. Зазначимо, також, що зі змісту статті 8 Цивільного кодексу України випливає, що використання аналогії закону або права суб'єктами приватного права є їхнім правом, але не може бути їхнім обов'язком [12]. Законодавець, який ставить учасників (акціонерів) та/або директорів (агентів) перед необхідністю використовувати аналогію у процесі створення комітетів ради директорів, свідомо допускає безмежне поле невизначеності, що не завжди може бути позитивно оцінене в подальшому судом або іншими органами, уповноваженими державою, які, на відміну від учасників (акціонерів) та/або директорів (агентів), під час здійснення оцінки виконання ними обов'язку щодо створення комітетів ради директорів з питань призначень, винагород, аудиту, все таки можуть саме застосовувати як вимоги статей 77, 78 та 79 Закону № 2465-IX шляхом поширювального тлумачення цих норм права, так і аналогію у разі потреби.

Висновки. Ми вважаємо, що при збереженні відсильної норми статті 68 Закону № 2465-IX, в абзаці 3 частини першої слід замінити слова «до них застосовуються» словами «на них поширюються», оскільки таке формулювання здатне в повній мірі передбачити як застосування статей 77, 78 та 79 Закону № 2465-IX компетентними суб'єктами, так і їх використання чи виконання учасниками (акціонерами) та/або директорами (агентами). До того ж, запропоноване нами використання термінології відповідатиме вимогам стандарту щодо мови та термінології нормативних актів, узагальнені у ДСТУ 1.5:2015 (пункт 4.7.1) [18].

Однак, в цілому, ми вважаємо недоліком правового регулювання порядку створення комітетів ради директорів використанням законодавцем відсильної норми права, зокрема, спонукання учасників (акціонерів) та/або директорів (агентів) самостійно здійснювати поширювальне тлумачення статей 77, 78 та 79 Закону № 2465-IX, які стосуються комітетів наглядової ради з питань призначень, винагород, аудиту. Нами продемонстровано, що таке спонукання свідомо ставить учасників (акціонерів) та/або директорів (агентів) перед необхідністю також і використання аналогії закону або права, тому що поширювальне тлумачення статей 77, 78 та 79 Закону № 2465-IX не здатне повністю реалізувати статтю 68 Закону № 2465-IX, яка стосується комітетів саме ради директорів. Відповідно, така ситуація не сприяє правовій визначеності, покладає на учасників (акціонерів) та/або директорів (агентів) обов'язок щодо використання аналогії, тоді як у розумінні статті 8 Цивільного

кодексу України, використання аналогії є правом. Нормативна економія не може бути виправдана створенням непередбачуваної невизначеності. Відтак, вважаємо, що законодавцю слід передбачити правове регулювання порядку створення комітетів ради директорів, зокрема, з питань призначень, винагород, аудиту, окремо від правового регулювання порядку створення аналогічних комітетів наглядової ради.

Література:

1. Спасибо-Фатеева І.В. Вчення про корпоративні права і цивільна доктрина. *Право України*. 2014. № 6. с. 84–92.
2. Гарагонич О.В. Суб'єкти корпоративних відносин: теоретико-правові аспекти. *Право України*. 2021. № 6. с. 26–45.
3. Серт О.В. Процес становлення інституту однорівневої структури корпоративного управління в Україні та історичні тенденції його розвитку. *Правова держава*. Одеса. Фенікс. № 54. 2024. с. 68–79.
4. Серт О.В. Господарська компетенція комітетів ради директорів при однорівневій структурі корпоративного управління. *Актуальні виклики розвитку юридичної науки і практики в умовах воєнного стану та повоєнної відбудови*. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. 02 травня 2024р. Київ. Видавництво Людмила. 2024. С. 146–147.
5. Про акціонерні товариства: Закон України від 27 липня 2022 р. № 2465-IX / *Верховна Рада України. Відомості Верховної Ради України*. 2023. №№ 18–19. ст. 81.
6. Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. № 436-IV / *Верховна Рада України. Відомості Верховної Ради України*. 2003. №№ 18–22. ст. 144.
7. Кравченко М.Г. Застосування норм права: мета, стадії, система вимог до правозастосовчого акту. *Київський часопис права*. № 1. 2023. С. 31–35.
8. Клім С.І. Суб'єкти використання й застосування аналогії закону та форми її втілення у цивільному праві України. *Актуальні проблеми держави і права*. 2011. С. 559–568.
9. Легка О.В. Застосування норм права як спосіб організації реалізації норм права. *Юридичний науковий електронний журнал*. № 5. 2016. С. 12–15.
10. Сердюк І.А. Поняття та особливості акта застосування норм права. *Вісник ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка*. № 4 (76). 2016. С. 43–51.
11. Легка О.В. Реалізація норм права: теоретико-правові аспекти. *Право і суспільство*. № 1. 2012. С. 30–33.
12. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. № 435-IV / *Верховна Рада України. Відомості Верховної Ради України*. 2003. №№ 40–44. ст. 356.
13. Лепіш Н.Я. Акти тлумачення норм права: питання теорії і практики. Монографія. Львів. Сполом. 2018. 250 с.
14. Сердюк І.А. Методологічний аналіз інтерпретації поняття «тлумачення права». *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. №3. 2014. С. 35–43.
15. Кройтор В.А. Усунення прогалін у цивільному праві за допомогою аналогії права, аналогії закону та міжгалузевої аналогії. *Форум права*. № 3. 2016. С. 159–166.
16. Довгерт А.С. Юридична аналогія в Цивільному кодексі та судовій практиці України. *Приватне право*. №1. 2013. С. 159–165.
17. Schauer F., Spellman B.A. Analogy, Expertise, and Experience. *The University of Chicago Law Review*. № 84 (249). 2017. p.p. 249–268.
18. Правила розроблення, викладання та оформлення нормативних документів: національна стандартизація. ДСТУ 1.5:2015. Національний стандарт України. Київ. ДП «УкрНДНЦ». 104 с.

Sert O. Legal problems of the creation the board of directors' committees in Ukraine

Summary. The problems clarification of the current national legal regulation about the creation of the board of directors'

committees in a one-tier corporate board structure is the purpose of the research, which is implemented by studying legislative acts in combination with relevant scientific research. The author used in the article methods of analysis, modeling, comparison and synthesis to achieve the tasks. Thus, in the article there is an analysis of the national legal norms about the board of directors' committees, on the basis of which the author puts forward the shortcomings of the legal regulation of the procedure for creating such committees. The legislator outlined two bodies of the corporation that can determine the procedure for the creation and operation of the board of directors' committees – the shareholders general meeting and the board of directors, where the first determines the list of committees, the subject of their activity and the procedure of their operation, and the second – the competence of the committees and the procedure of their operation. The author notes that the legal regulation of the committees of the board of directors' committees is reflected only within one article 68 of the Law of Ukraine “On Joint Stock Companies”, which consists of three parts. This article 68 contains a referential disposition that in the case of the creation of the board of directors' committees on nomination, remuneration, audit, the requirements of Articles 77, 78 and 79 of the Law of Ukraine “On Joint Stock Companies”, which relate to similar committees of the supervisory board,

apply to them. The author considers what is the “application” of the rule of law from the point of view of the theory of law and whether shareholders and/or directors (agents) can generally be considered subjects of the application of the rules of law. In the article there is a conclusion that these subjects of private law cannot apply the rule of law, but can only use it (dispositively) or fulfil it (imperative). In addition, the author examines the question of whether the use or implementation by the shareholders and/or directors (agents) of the rules of law relating to the committees of the supervisory board is the use of an analogy of law. The author notes that these actions of the subjects of private law are not the use of analogy, but are a disseminating interpretation of the rules of law. By the method of modeling, it is demonstrated that, despite such an inducement of the legislator to exercise by the subjects of private law a disseminating interpretation of the rules of law relating to the committees of the supervisory board, for the shareholders and/or directors (agents) during the creation of the board of directors' committees it will still be necessary to use an analogy of law that does not contribute to legal certainty.

Key words: one-tier corporate board structure, board of directors, joint-stock company, audit committee, nomination committee, remuneration committee, compensation committee.